

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Onderzoeksprogramma

21 december 2011

colofon

Rekenkamer Amsterdam

directeur:

contactpersoon:

dr. Jan de Ridder

drs. John van Leuken

Samenvatting

De Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam (vervolg: rekenkamer) is op 1 januari 2006 ingesteld en per die datum van start gegaan. De rekenkamer onderzoekt vanuit een onafhankelijke positie de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het dagelijks bestuur, het beleid en de stadsdeelorganisatie. Door onderzoek wil de rekenkamer een bijdrage leveren aan het verbeteren van het functioneren van bestuur, beleid en organisatie.

In een 'Beleidsvisie 2010-2016' heeft de rekenkamer de ideeën voor haar werkzaamheden in de komende tijd neergelegd. De rekenkamer wil een aantal nieuwe accenten aanbrengen: meer aandacht geven aan het bruikbaar maken van onderzoeksresultaten, meer aandacht geven aan hoe de overheid inspeelt op maatschappelijke processen, meer korter durend onderzoek doen en meer inspelen op actuele discussies in de raden. Zij brengt daarom meer onderscheid aan in de soorten onderzoek die ze uitvoert. Naast het reguliere onderzoek voert de rekenkamer verkenningen uit, geeft ze adviezen aan de stadsdeelraden en verzorgt ze thematische publicaties en bijeenkomsten. Daarnaast blijft de rekenkamer vervolgonderzoeken uitvoeren en onderzoek verrichten op verzoek.

De selectie van onderwerpen voor onderzoek heeft de rekenkamer benaderd vanuit specifieke thema's en vanuit relevantie. De rekenkamer wil een rode draad aanbrengen in haar werkzaamheden aan de hand van een aantal thema's. De rekenkamer wil veel aandacht geven aan de wijze waarop coalitieakkoorden worden omgezet in beleid, aan het inzicht en de controle van de stadsdeelraden op het geld en aan de vragen waarom sommige doelen vaag blijven en waarom burgers weinig vertrouwen hebben in de overheid. Op grond van deze criteria heeft de rekenkamer een lijst van onderwerpen voor onderzoek opgesteld en vervolgens besproken met de Klankbordgroep, waarin alle stadsdelen zijn vertegenwoordigd. Uiteindelijk heeft de rekenkamer de volgende onderwerpen gekozen voor 2012:

Verkenningen:

- Bezuinigingen: risicoanalyse
- Bouwen aan de stad/Woonvisie
- Top-50 Zuidoost
- Vernieuwing sociaal domein
- Zorgwoningen.

Regulier onderzoek:

- Parkeerbeleid
- Beheer sporthallen en -velden.

Overige activiteiten

Naast de reguliere onderzoeken en de verkenningen wordt in de programmering voor 2012 nog capaciteit gereserveerd voor de volgende activiteiten:

- 2 opvolgingsonderzoeken, te weten:
  - Schoonhouden van de openbare ruimte
  - Handhaven van de openbare ruimte
- Enkele verkenningen naar onderwerpen die zowel de centrale stad als de stadsdelen aangaan. Hiervoor wordt een keuze gemaakt uit de onderwerpen:
  - vroeg- en voorschoolse educatie
  - opruimen van fietswrakken
  - jeugdzorg
- Adviezen op basis van eerder uitgevoerd onderzoek als de actualiteit daartoe aanleiding geeft;
- Monitoring van politiek en bestuurlijk belangrijke onderwerpen;
- Ontwikkelen onderzoeksprogramma 2013.

Ook is het mogelijk dat deelraden bij de rekenkamer een verzoek doen om een specifiek rekenkameronderzoek. Indien de rekenkamer een dergelijk verzoek honoreert, zal zij daarbij aangeven welke consequenties dit heeft voor de uitvoering van het onderzoeksprogramma. Ten tijde van het opstellen van het onderzoeksprogramma zijn hiertoe geen verzoeken ingediend bij de rekenkamer.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Uitgangspunten	7
1.2	Leeswijzer	7
2	Aanpak programmering	9
2.1	Beleidsvisie 2011-2016	9
2.2	Soorten onderzoek	9
2.3	Werkwijze	10
2.4	Selectiecriteria	11
3	Verkenningen	13
3.1	Algemeen	13
3.2	Overzicht verkenningen	13
3.3	Andere mogelijke verkenningen	15
4	Onderzoeken	17
4.1	Onderwerp 1: Parkeerbeleid	17
4.2	Onderwerp 2: Beheer sporthallen en sportvelden	18
5	Overige activiteiten	19
5.1	Vervolgonderzoeken	19
5.2	Adviezen	19
5.3	Verzoekonderzoeken	19
5.4	Ruimte in capaciteit	19
	Bijlage 1 - Algemene werkwijze	21
	Bijlage 2 - Voorkeuren stadsdelen groslijst 2012	23
	Bijlage 3 - Leden van de Klankbordgroep	25

R a

1 Inleiding

1.1 Uitgangspunten

De Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam (in het vervolg rekenkamer) legt jaarlijks, ter kennisname, een onderzoeksprogramma voor aan de stadsdeelraden. Dit onderzoeksprogramma gaat in op de onderzoeken die de rekenkamer in 2012 wil uitvoeren.

Het streven van de rekenkamer is om de beschikbare onderzoekscapaciteit te verdelen over de algemene aandachtsgebieden van de rekenkamer, te weten: doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid of financieel beheer. Praktisch betekent dit dat de rekenkamer kiest voor een onderzoeksprogramma waarbij het accent in het onderzoek afwisselend ligt op de beleidseffectiviteit (inclusief doelmatigheid) respectievelijk op de rechtmatigheid, het gevoerde financiële beheer en de bedrijfsvoering.

In dit onderzoeksprogramma zijn de onderzoeksactiviteiten opgenomen, die de rekenkamer in 2012 wil uitvoeren. De stadsdelen hebben de mogelijkheid om verzoeken voor onderzoek tot de rekenkamer te richten, waardoor - indien de rekenkamer deze verzoeken honoreert - rekening moet worden gehouden met afwijkingen in de onderzoeksprogrammering.

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de werkwijze en selectie van de onderzoeks- onderwerpen voor 2012 en de overige activiteiten die de rekenkamer uitvoert. In hoofdstuk 3 gaan we in op de verkenningen en in het vierde hoofdstuk werkt de rekenkamer de geselecteerde onderzoeksonderwerpen nader uit. In hoofdstuk 5 zetten we de overige activiteiten op een rij. In bijlage 1 is te vinden hoe het onderzoeksproces is opgebouwd. Bijlage 2 geeft een overzicht van de adviezen van de leden van de Klankbordgroep. Bijlage 3 bevat de samenstelling van de Klankbordgroep.

R a

2 Aanpak programmering

2.1 Beleidsvisie 2011-2016

Per 1 juni 2010 is de Rekenkamer Metropool Amsterdam van start gegaan als gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Amsterdam en Zaanstad. De rekenkamer heeft haar ideeën over haar werkzaamheden in de komende periode neergelegd in een beleidsplan 'Beleidsvisie 2011-2016'. De taak van de rekenkamer is vastgelegd in de wet en blijft uiteraard onveranderd. Wel meent de rekenkamer in deze periode een aantal nieuwe accenten in haar werk aan te moeten brengen:

- De rekenkamer wil meer dan voorheen aandacht besteden aan het bruikbaar maken van onderzoeksresultaten: ze wil een overgang maken van 'informereren' naar 'communiceren'.
- De rekenkamer wil onderzoeken vanuit verschillende invalshoeken inkleuren: nu weer eens gericht op de ambtelijke organisatie, dan weer op maatschappelijke processen waarop de overheid vat probeert te krijgen.
- De rekenkamer wil meer variatie in projecten aanbrenge: meer korte projecten en meer ad hoc onderzoek om beter in te spelen op de actualiteit.
- De rekenkamer wil adviezen uitbrengen waarin bevindingen uit eerder uitgevoerd onderzoek worden gekoppeld aan actuele discussies in de raden om het nut van bevindingen te vergroten. Ze wil ook een rode draad in projecten aan brengen door middel van thema's.

2.2 Soorten onderzoek

Voor 2011 maakte de rekenkamer onderscheid tussen het reguliere onderzoek en vervolgonderzoeken, waarin de rekenkamer na enige jaren nagaat wat er gedaan is met de aanbevelingen die op grond van onderzoek uitgebracht zijn.

Op grond van de overwegingen, die in de Beleidsvisie genoemd worden, maakt de rekenkamer meer onderscheid tussen soorten van onderzoek. Naast het reguliere onderzoek, waarin diepgaand een bepaald onderdeel van het gevoerde onderzoek wordt onderzocht, en het vervolgonderzoek, onderscheidt de rekenkamer:

- verkenningen, waarin meer kennis wordt verzameld over een bepaald aspect van het gevoerde bestuur;
- uitbrengen van gevraagd of ongevraagd advies aan raden, als de rekenkamer daartoe aanleiding ziet;
- verzorgen van thematische publicaties of bijeenkomsten. Daarbij wordt aandacht besteed aan de rode draad in projecten en geprobeerd algemene lessen te trekken uit uitgevoerd onderzoek.

Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan dat raden of leden daarvan een verzoek indienen bij de rekenkamer om een bepaald onderzoek uit te voeren (verzoekonderzoek). Desgewenst kan een raad de rekenkamer ook verzoeken om tegen betaling een opdrachtonderzoek uit te voeren.

2.3 Werkwijze

Op grond van de hierboven genoemde overwegingen is de rekenkamer gestart met de voorbereiding van het onderzoeksprogramma van 2012. Hierbij heeft de rekenkamer een aantal activiteiten ondernomen. Hieronder geven we hiervan een overzicht.

Raadplegen van diverse informatiebronnen door accounthouders

Het politiek bestuurlijk proces wordt door de rekenkamer min of meer continu gevolgd. Dit gebeurt door zogenaamde accounthouders. Dit zijn onderzoekers, die verantwoordelijk zijn voor het volgen van de politiek bestuurlijk relevante zaken van een bepaald stadsdeel. Zij volgen wat er politiek speelt en zijn op de hoogte van de meest relevante bestuurlijke documenten van hun stadsdeel, zoals het programmakkoord, de begroting en de rekening. Op grond van deze kennis formuleren zij mogelijke onderwerpen van onderzoek voor het stadsdeel, waarvoor ze verantwoordelijk zijn. Daarnaast inventariseert de rekenkamer welke plannen stadsdelen hebben in het kader van het onderzoek ex art. 213a Gemeentewet.

Opstellen groslijst

De door de accounthouders geformuleerde onderwerpen van onderzoek vormen de basis van de groslijst van onderwerpen voor het programma van 2012. De groslijst kent onderwerpen die 1) betrekking hebben op door de stadsdelen vastgesteld beleid en 2) waar een directe en herkenbare politiek bestuurlijke verantwoordelijkheid aan te koppelen is. Onderwerpen komen dus alleen op de groslijst als ze in de politiek-bestuurlijke invloedssfeer van het stadsdeel liggen. De groslijst is voorgelegd aan alle stadsdeelraden.

Advies Klankbordgroep Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Een belangrijk element bij het opstellen van het onderzoeksprogramma vormt de Klankbordgroep. In de Klankbordgroep worden de stadsdelen vertegenwoordigd door een afgevaardigde uit de stadsdeelraad. De Klankbordgroep komt enkele malen per jaar bijeen en adviseert over het onderzoeksprogramma en draagt eventueel andere onderwerpen voor onderzoek aan. Op 17 november 2011 hebben de vertegenwoordigers van de stadsdelen in de Klankbordgroep de rekenkamer advies uitgebracht over de door de stadsdeelraden gewenste onderwerpen.

Relatie tussen soorten onderzoek

Voordat een groslijst van onderwerpen wordt samengesteld oriënteert de rekenkamer zich op verschillende onderwerpen. Een dergelijke oriëntatie is echter noodgedwongen beperkt; de meeste onderwerpen maken een meer uitvoerige verkenning noodzakelijk. De rekenkamer voorziet dat verkenningen regelmatig zullen leiden tot een uitgebreider regulier onderzoek. Ook de uitkomst van de in dit onderzoeksprogramma opgenomen verkenningen kan de rekenkamer aanleiding geven om ze te laten volgen door een uitgebreider regulier onderzoek.

2.4 Selectiecriteria

Bij de selectie van onderwerpen voor het onderzoeksprogramma zijn voor de rekenkamer twee invalshoeken van belang. Ten eerste wil de rekenkamer in de komende jaren een rode draad aanbrengen in haar projecten aan de hand van een aantal thema's. Hierdoor kan er meer kennis gekoppeld worden 'van onderzoek naar onderzoek'. In haar Beleidsvisie geeft de rekenkamer de volgende thema's aan voor de komende jaren:

- Uitvoering van coalitieakkoord(en): in hoeverre worden beleidsvoornemens bij de start van de raadsperiode daadwerkelijk vertaald in beleid en succesvolle activiteiten?
- Grip op geld: Hoeveel greep (dat is: inzicht in en controle op) op het geld heeft de raad?
- Grip op vage doelen: Bij welke onderwerpen blijven doelstellingen vaag en hoe komt dat?
- Begrip van burgers: Waarom is er wantrouwen van burgers in de overheid?

Ten tweede moeten de onderwerpen, die de rekenkamer kiest, voldoende relevant zijn om door de rekenkamer onderzocht te worden op grond van de taken die ze wettelijk heeft. Dit betekent dat het onderwerp gekoppeld moet zijn aan door de raad vastgesteld beleid en iets te maken moet hebben met doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid. Het onderzoek moet gericht zijn op het functioneren van een bepaalde systematiek en niet op specifieke casussen (dat wil zeggen niet op effecten voor een individuele burger of een specifieke organisatie).

Een onderwerp is relevanter naarmate:

- de daarmee samenhangende maatschappelijk belangen en/of consequenties voor burgers of organisaties groter zijn;
- het meer mogelijkheden biedt voor nieuwe inzichten, en
- gebruik van andere onderzoeksinstanties minder voor de hand ligt.

Op grond van deze criteria zijn de onderwerpen voor onderzoek geselecteerd, die in hoofdstuk 3 en 4 worden toegelicht.

R a

3 Verkenningen

3.1 Algemeen

Een verkenning is bedoeld om meer kennis te verzamelen over een bepaald aspect van het gevoerde bestuur. De verkenning kan soms uitmonden in de conclusie dat meer diepgaand onderzoek nuttig is. Er zijn verschillende soorten verkenningen denkbaar. Soms zal het accent liggen op het bestuderen van literatuur over een beleidsterrein of rapportages van eerder uitgevoerd onderzoek. Bij een verkenning kunnen er ook op bescheiden schaal nieuwe gegevens worden verzameld over het gevoerde beleid door het analyseren van beleidsdocumenten of het houden van een aantal interviews met informanten. Een verkenning is vaak beschrijvend en met een verkenning heeft de rekenkamer zeker niet de pretentie om tot een afgewogen oordeel te komen. Zowel bij reguliere onderzoeken als bij verkenningen kan het onderzoek in de vorm van een benchmark worden uitgevoerd waarbij verschillende stadsdelen of diensten zijn betrokken.

De uitkomst van de hieronder opgenomen verkenningen kan de rekenkamer aanleiding geven om ze te laten volgen door een uitgebreider onderzoek. Daarnaast zal de rekenkamer in ieder geval twee onderwerpen uitgebreid onderzoeken. Dit presenteren we in het volgende hoofdstuk.

3.2 Overzicht verkenningen

De rekenkamer wil in 2012 verkenningen doen naar de volgende onderwerpen:

- Bezuinigingen: risicoanalyse
- Bouwen aan de stad/Woonvisie
- Top-50 Zuidoost
- Vernieuwing sociaal domein
- Zorgwoningen

Hieronder lichten we deze onderwerpen kort toe.

Bezuinigingen: risicoanalyse

Bij de begroting voor 2011 hebben stadsdelen besloten tot een grote bezuinigingsoperatie die moet leiden tot een vermindering van oplopend tot aan 20% van hun middelen. De vraag is of dit uitvoerbaar is.

De rekenkamer wil in deze verkenning nagaan hoe groot de bezuinigingen per stadsdeel zijn, welke programma's zij betreffen en of de voor 2011 voorgenomen bezuinigingen zijn gehaald. Daarnaast gaat de rekenkamer na welke punten cruciaal zijn voor het slagen van de bezuinigingsoperatie als geheel.

De rekenkamer voert ook bij de centrale stad een verkenning uit naar de risico's bij de bezuinigingsoperatie en wil de uitkomsten van die verkenning betrekken bij deze verkenning bij de stadsdelen.

De verkenning omvat alle stadsdelen.

Bouwen aan de stad/Woonvisie

Eind 2010 hebben de centrale stad, de stadsdelen, de Amsterdams Federatie van Woningcorporaties en de Huurdersvereniging Amsterdam afspraken gemaakt om tot 2020 24.000 tot 36.000 woningen te bouwen. Hierbij zijn ook afspraken opgenomen over het aandeel sociale huurwoningen (30%) en over extra investeringen in energiebesparing. De gevolgen van de economische ontwikkelingen voor de woningmarkt zijn op dit moment niet positief te noemen.

De rekenkamer wil in deze verkenning na gaan hoe het staat met de uitvoering van de geplande woningen en wat de invloed is van de huidige economische omstandigheden. Een vraag daarbij is of de ambities, die aan het programma ten grondslag liggen, nog steeds dezelfde zijn. Verder wil de rekenkamer nagaan hoe de samenwerking verloopt tussen de partners.

De verkenning zal zeker in stadsdeel Zuid plaatsvinden.

Top-50 Zuidoost

In 2009 stond stadsdeel Zuidoost in het nieuws vanwege schietincidenten waarvan enkele met dodelijke afloop. Deze incidenten hadden een grote impact op de bewoners van het stadsdeel. Het dagelijks bestuur van het stadsdeel heeft daarop in samenwerking met het College van B&W een intensieve aanpak ontwikkeld om crimineel gedrag te voorkomen. Een belangrijke doelstelling hiervan was om de criminaliteit en overlast van de top-50 negatieve sfeerbepalers in Zuidoost te verminderen.

De rekenkamer wil in deze verkenning nagaan hoe het staat met de aanpak van de veiligheid in Zuidoost en of de gekozen methode – het verbeteren van de veiligheid door extra aandacht voor een specifieke, beperkte, groep mensen – inderdaad tot het beoogde resultaat heeft geleid.

De verkenning wordt uitgevoerd in stadsdeel Zuidoost.

Vernieuwing sociaal domein

Verschillende stadsdelen zijn bezig met het opstellen van een vraaggericht, modern diensten- en voorzieningenpakket in het sociaal domein voor het hele stadsdeel. Het vernieuwde sociaal domein gaat uit van de kracht van bewoners en biedt ruimte voor eigen initiatief. Het sociaal vangnet wordt gezien als de basis.

De beleidsinitiatieven bevinden zich nog maar in de eerste fase van uitvoering.

De rekenkamer wil in deze verkenning daarom vooral de vinger aan de pols houden.

Ze wil nagaan wat de voorwaarden voor het slagen van dit beleid zijn en of deze in de stadsdelen aanwezig zijn. Daarnaast wil de rekenkamer bekijken wat van de bewoners wordt verwacht en hoe zij dit beleid waarderen.

De verkenning zal naar verwachting worden uitgevoerd in de stadsdelen Oost en West.

Zorgwoningen

De rekenkamer publiceerde in 2008 voor de centrale stad een onderzoek naar zorgwoningen voor ouderen en gehandicapten. In dit onderzoek kreeg de situatie in de (toenmalige) stadsdelen Centrum en Zeeburg extra aandacht. Voor 2012 stond een opvolgingsonderzoek gepland.

De ontwikkelingen op de woningmarkt hebben uiteraard ook gevolgen voor de realisatie van zorgwoningen. De rekenkamer wil in een verkenning uitgebreider aandacht aan dit onderwerp geven en daarbij vooral ingaan op de situatie in stadsdeel Centrum. De belangrijkste vragen daarbij zijn of de doelen van het beleid inzake zorgwoningen zijn behaald en welke instrumenten zijn ingezet voor de realisatie van zorgwoningen. De rekenkamer hoopt dat de verkenning ook meer duidelijk kan opleveren over de mogelijkheden, die er (nog) zijn om zorgwoningen te realiseren. Alhoewel we dit onderwerp hier ook als een verkenning presenteren, gaat de rekenkamer er vanuit dat dit onderzoek door de combinatie van vervolgonderzoek en verkenning ruimer van opzet zal zijn dan de andere verkenningen. Het onderzoek vindt plaats in stadsdeel Centrum.

3.3 Andere mogelijke verkenningen

Naast de hierboven genoemde onderwerpen wil de rekenkamer een keuze maken uit een aantal onderwerpen die zowel de centrale stad als de stadsdelen raken. Het gaat daarbij om de volgende onderwerpen:

- vroeg- en voorschoolse educatie (VVE)
- het opruimen van fietswrakken
- jeugdzorg.

De rekenkamer zal in de loop van 2012 haar keuze uit deze onderwerpen bepalen.

R a

4 Onderzoeken

In dit hoofdstuk worden de geselecteerde onderzoeken toegelicht. In de toelichting wordt een korte schets gegeven van de context, het doel van het onderzoek en de voorlopige onderzoeksvragen.

4.1 Onderwerp 1: Parkeerbeleid

Om Amsterdam bereikbaar en leefbaar te houden geldt in grote delen van Amsterdam een parkeerbeleid. Door betaling te vragen voor het parkeren proberen stadsdelen enerzijds het aantal vrije parkeerplaatsen zo groot mogelijk te maken en anderzijds de overlast van het verkeer voor de bewoners te beperken. Het doel is langparkeerders te weren en niet-noodzakelijk autoverkeer zoveel mogelijk terug te dringen. Hiervoor is door de centrale stad een tarievenbeleid opgesteld, waardoor de stad verdeeld is in verschillende gebieden met onderscheiden tarieven.

Sinds het beleid voor betaald parkeren eind jaren tachtig/begin jaren negentig is gestart hebben zich verschillende ontwikkelingen voorgedaan. Het oorspronkelijk in de binnenstad en de oude wijken er om heen gestarte beleid vloeide als een golf naar de randen van de stad, waardoor je in steeds grotere delen van de stad moest betalen voor het parkeren. In Centrum, Oost, West en Zuid moet nu overal betaald worden. Betaald parkeren is ingevoerd in delen van de stadsdelen Nieuw-West en Noord. Tot verdere uitbreiding van deze gebieden is besloten, terwijl stadsdeel Zuidoost gaat starten met betaald parkeren.

Het parkeren voor bewoners en bedrijven is gekoppeld aan een vergunningstelsel. Door de vraag naar vergunningen en het beperkte aantal parkeerplaatsen leidde dit tot veel discussie over de wachtlijsten voor aanvragers van een vergunning. De discussie over het aantal aanwezige, respectievelijke wenselijke, parkeerplaatsen leidde tot initiatieven tot een verdere beperking van parkeerplaatsen, maar ook tot meer in pandige en ondergrondse parkeermogelijkheden.

Betaald parkeren in Amsterdam bracht in 2010 ongeveer €150 miljoen op. De stadsdelen mogen een deel van deze middelen behouden in een Mobiliteitsfonds. Hieruit kunnen zij te nemen verkeers- en parkeermaatregelen en het onderhoud van de openbare ruimte financieren. De gemeenschappelijke omvang van de Mobiliteitsfondsen van de stadsdelen bedroeg ultimo 2010 ongeveer €100 miljoen.

De rekenkamer meent dat het zinvol is om de stand van zaken omtrent het parkeerbeleid te inventariseren. Op voorhand is er echter een groot aantal onderwerpen te noemen, die onderzocht kunnen worden. Te denken is aan de gerealiseerde bereikbaarheid en leefbaarheid, de noodzaak van de invoering van parkeerbeleid in een aantal (delen van) stadsdelen, de problematiek van de wachtlijsten, de uitvoering en de besteding van de opbrengsten. De rekenkamer wil daarom in een eerste stap nagaan welk onderwerp het meest relevant is om in 2012 meer gedetailleerd te bekijken. In een tweede stap wordt dan het uiteindelijke onderzoek verricht.

4.2 Onderwerp 2: Beheer sporthallen en sportvelden

Amsterdam vindt dat sport essentieel is voor de lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van mensen, vooral van kinderen. Ook wil de stad dat sport breed toegankelijk is. Mogelijkheden daartoe worden geboden in het aanbod van sporthallen en sportvelden in de gemeente. De stadsdelen zien daarom de bouw en de instandhouding van sporthallen en sportvelden als een gemeentelijke basisvoorziening, waarvoor de gebruiker (soms) moet betalen, maar waaraan ook de gemeente via subsidie aan bouw of aanleg, exploitatie en onderhoud wil bijdragen.

De exploitatie van sporthallen en sportvelden is veelal lang niet kostendekkend. In een periode waarin het budget van stadsdelen onder druk staat als gevolg van de economische ontwikkelingen is het een vraag hoe de exploitatie van sporthallen en sportvelden kan worden verbeterd. Mogelijkheden daartoe liggen bij de bouw of aanleg (compactere sporthallen en –parken), verbetering van de accommodaties (waardoor die aantrekkelijker worden), intensivering van de bespeeling (door velden geschikt te maken voor multifunctioneel gebruik), maar ook bij de wijze van exploitatie en de samenwerking en afspraken met sportverenigingen. Een andere ingang is de bijdrage die aan de gebruiker mag of kan worden gevraagd.

De rekenkamer wil in dit onderzoek nagaan of het beheer van sporthallen en sportvelden bijdraagt aan het sportbeleid van de stadsdelen, of het doelmatig is en op welke wijze het doelmatiger zou kunnen. Vragen die in dit onderzoek aan de orde komen zijn:

- Welke doelstellingen hebben de stadsdelen inzake sporthallen en sportvelden geformuleerd?
- Op welke wijze proberen de stadsdelen uitvoering van de doelstellingen tot stand te brengen of anderszins te borgen?
- Weten de stadsdelen hun doelstellingen te bereiken?
- Hoe groot is het exploitatietekort van sporthallen en sportvelden en wat zijn de oorzaken daarvan?
- Hoe wordt het exploitatietekort bekostigd?
- Hoe worden sporthallen en sportvelden beheerd en wat is de relatie daarvan met het exploitatietekort?

Sporthallen en sportvelden zijn niet evenwichtig over de stad gespreid. De stadsdelen aan de rand van de stad tellen er meer dan die in en rond het centrum. De rekenkamer wil dit onderzoek daarom uitvoeren in de stadsdelen Nieuw-West, Noord, Zuid en Zuidoost.

5 Overige activiteiten

Naast de reguliere onderzoeken en de verkenningen, die de rekenkamer uitvoert, is een aantal andere activiteiten van de rekenkamer te noemen. Het gaat hierbij om opvolgingsonderzoeken, adviezen en verzoekonderzoeken.

5.1 Vervolgonderzoeken

In een opvolgingsonderzoek gaat de rekenkamer na wat er is gebeurd met de aanbevelingen, die de rekenkamer heeft gedaan. Dit gebeurt in de regel anderhalf tot twee jaar na publicatie van het hoofdonderzoek. De rekenkamer voert echter niet voor alle onderzoeken opvolgingsonderzoeken uit. Dit is bijvoorbeeld het geval indien het dagelijks bestuur zelf uitvoerig rapporteert over de voortgang van de aanbevelingen.

In 2012 voert de rekenkamer de volgende opvolgingsonderzoeken uit:

- Schoonhouden van de openbare ruimte (in alle stadsdelen).
- Handhaving van de openbare ruimte (stadsdelen Nieuw-West en Oost).

5.2 Adviezen

De rekenkamer acht het zinvol om als de actualiteit daartoe aanleiding geeft de kennis en ervaring opgedaan in eerder onderzoek op een rijtje te zetten in de vorm van een zorgvuldig onderbouwd advies. Aangezien de rekenkamer niet van alle onderwerpen voldoende afweet, zal ze niet over allerlei onderwerpen aan de raden gaan adviseren. Adviezen gaan in op de actualiteit en hebben dus een ad hoc karakter. Daarom is in dit programma niet aan te geven welk onderwerp ze betreffen of hoeveel het er in 2012 zullen zijn.

5.3 Verzoekonderzoeken

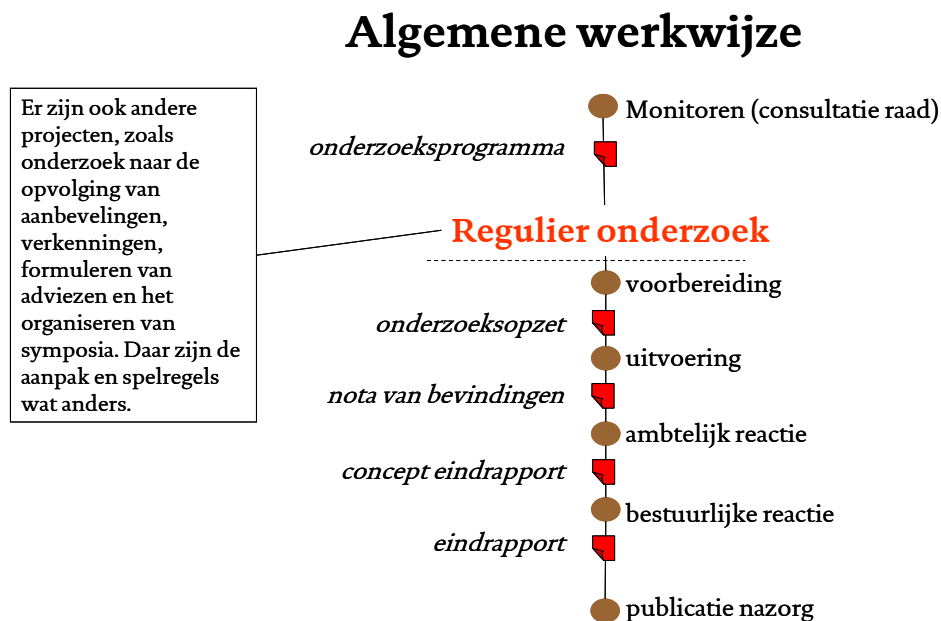
Naast de onderwerpen die door de rekenkamer aangedragen worden is er ook de mogelijkheid voor de stadsdelen verzoeken tot onderzoeken in te dienen. Om deze onderzoeken uit te kunnen voeren, moeten keuzes worden gemaakt; of verschuiven of schrappen van geprogrammeerde onderzoeken of aanvullend budget. Op dit moment zijn dergelijke verzoekonderzoeken voor 2012 nog niet ingediend.

5.4 Ruimte in capaciteit

De rekenkamer heeft haar onderzoekscapaciteit voor 2012 niet geheel verdeeld over de hierboven genoemde onderwerpen en activiteiten. Dit betekent dat een deel van de onderzoekscapaciteit beschikbaar is voor adviezen, verzoekonderzoeken, ad hoc onderzoeken of uitwerking van de verkenningen genoemd in hoofdstuk 3.

R a

Bijlage 1 - Algemene werkwijze

Spelregels regulier onderzoek

Vooraf

- De rekenkamer is bevoegd om alle documenten te onderzoeken (gemeentewet art 1831) en het gemeentebestuur moet alle inlichtingen verstrekken die de rekenkamer nodig heeft (idem art 1832).
- De onderzoeksopzet wordt ter informatie gestuurd aan de raad, het bestuur, de betrokken ambtenaren en de leidinggevende van die ambtenaren.

Gesprekken tijdens het onderzoek

- Bij het maken van een afspraak wordt aangegeven of het om een oriënterend gesprek zonder of een interview met formele verslaglegging gaat.
- Bij een interview worden de onderwerpen aangekondigd en vindt er altijd wederhoor plaats, waarbij de geïnterviewde gelegenheid krijgt om aan de hand van een schriftelijk verslag de weergave van uitspraken te corrigeren.

Communicatie rond de afronding van het onderzoek

- De datum van oplevering van de nota van bevindingen wordt één maand van te voren aan de ambtelijke organisatie gemeld.
- Dan wordt tegelijk aangegeven wanneer er een ambtelijke reactie op de nota van bevindingen en een bestuurlijke reactie op het concept eindrapport wordt verwacht.
- In de regel geldt voor beide reacties een termijn van twee weken.
- Bij de bestuurlijke reactie zal desgevraagd bij de termijn rekening worden gehouden met de vergaderplanning van B&W of het dagelijks bestuur; daarbij zal de toegestane termijn echter nooit langer worden dan drie weken.
- De rekenkamer kan soms als het onderzoek dat mogelijk en nodig maakt de reactietermijnen korter maken.

Nota van bevindingen en een ambtelijke reactie

- Er wordt gevraagd om een ambtelijk reactie op de nota van bevindingen. In die reactie kunnen feitelijk onjuistheden aan de orde worden gesteld en relevante feitelijke omissies.
- De rekenkamer geeft schriftelijk aan of en zo ja op welke wijze opmerkingen uit de ambtelijke reactie worden verwerkt.

Bestuurlijke reactie & eindrapport

- Er wordt gevraagd om een bestuurlijke reactie op het concept eindrapport. In die reactie kan commentaar worden gegeven bij de analyse en een reactie op de aanbevelingen.
- De rekenkamer schrijft in haar eindrapport nog een nawoord waarin wordt gereageerd op de bestuurlijke reactie.
- De raad en het bestuur krijgen het eindrapport onder embargo voor de publicatiedatum.
- De wijze van behandeling van het rapport wordt in overleg met de raad geregeld.

Bijlage 2 - Voorkeuren stadsdelen groslijst 2012

Groslijstonderwerpen 2012	Centrum	Nieuw West	Noord	Oost	West	Zuid	Zuid oost	Aantal x genoemd
1. Actualisatie bestemmingsplannen								
2. Aannamebeleid leerlingen			1					1
3. Administratieve regeldruk							1	1
4. Beheer sporthallen en sportvelden		5	2			1	6	4
5. Bewonersparticipatie					3			1
6. Bezuinigingen: risicoanalyse	5	1	4	1		2		5
7. Bibliotheken								
8. Bouwen aan de stad/Woonvisie		3				3		2
9. Handhaving terrasbeleid en horecabeleid	2							1
10. Inkoop en aanbestedingen								
11. Inhuur externen	3	7		3	4			4
12. Loketten Zorg en Samenleven								
13. Maatschappelijk vastgoed				5			5	2
14. Maatregelen verkeersveiligheid (black spots)								
15. Marktbeheer								
16. Meetbaarheid programmabegrotingen					2			1
17. Parkeerbeleid		4	3	4	5			4
18. Risicomanagement		6						1
19. Risico's grondexploitatie				2				1
20. Schuldhulpverlening	4		5				3	3
21. Stadsdeelkantoren								
22. Veiligheid en vitaliteit binnenstedelijke bedrijventerreinen								
23. Vereenvoudiging onderhoud openbare ruimte (Puccini-methode)								
24. Vernieuwing sociaal domein	6	2		6	1		2	5
25. WABO								
26. Welstands-commissies	7							1
27. Zorgwoningen	1						4	2

R a

Bijlage 3 - Leden van de Klankbordgroep

Centrum   mevr. N. Duijndam
                    dhr. R. ten Have

Nieuw-West   dhr. F. Slats
                    mevr. M. Spork

Noord   mevr. J. Ringma

Oost   mevr. S. A. Ceha
                    dhr. F. van der Laar

West   dhr. N. Lamme
                    dhr. L. Beukelaar

Zuid   dhr. J. Kok
                    dhr. E. van Geijn

Zuidoost   dhr. E. Meijer
                    mevr. M.D. Arnhem

Frederiksplein 1
1017 XK Amsterdam
telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
email info@rekenkamer.amsterdam.nl

